

NORMINIAIS TEISĖS AKTAIS NUSTATYTŲ ENERGIJOS KOKYBĖS REIKALAVIMŲ LAIKYMOSI KONTROLĖS METODINIAI NURODYMAI

Šie metodiniai nurodymai parengti sutinkamai su Lietuvos Respublikos Energetikos įstatymo Nr.IX-884 18 straipsnio 4 dalies 6 punktu ir Valstybinės energetikos inspekcijos prie Ūkio ministerijos (toliau – VEI) nuostatų 7.7 punktu, kuriuo VEI pareigūnai įpareigoti kontroliuoti kaip laikomasi nustatytų tiekiamos energijos (elektros, šilumos, gamtinių dujų) kokybės reikalavimų.

1. Tiekiamos elektros kokybė turi atitikti Žemos įtampos viešo elektros tiekimo sistemų vardinės įtampos (HD 472S1) LST 1567:1999 ir Bendrų skirstomųjų elektros tinklų įtampos charakteristikos LST EN 50160:2001 standartų reikalavimus.

1.2. Kontroliuojami šie pagrindiniai elektros parametrai:

1.2.1. Įtampos dažnis. Vardinis tiekiamos įtampos dažnis turi būti 50 Hz. Normaliomis darbo sąlygomis vidutinis sistemos pagrindinės harmonikos dažnis per 10 s turi būti $50 \text{ Hz} \pm 1\%$ t. y. nuo 49,5 iki 50,5 Hz ir toks dažnis turi būti 99,5% per metus;

1.2.2. Įtampos asimetrija. Tiekiamos įtampos asimetrija – tai trifazės sistemos būseną, kai fazių įtampų vidutinės vertės arba fazių tarpusavio kampai nelygūs. Kai kuriose vietose, kur vartotojo įrenginiai yra iš dalies vienfaziai arba dvifaziai, trifazė įtampos asimetrija elektros tinklo nuosavybės ar eksploatavimo atsakomybės ribos taškuose gali pasiekti apie 3%;

1.2.3. Įtampos nesusiškumas. Tiekiamos įtampos netiesinių iškreipymų faktorius (įtampos nesusiškumas) turi būti mažesnis arba lygus 8% (įskaitant visas harmonikas iki 40).

1.2.4. Įtampos svyravimai. Tiekiamos (gaminamos) elektros įtampa nuo 2002 metų (nors elektros tinklo vardinė įtampa nedidinama iki 230V) įvedamos naujos leistinos tinklo įtampos ribos: nuo -10% iki +6% (laikant vardinę įtampa 230 V), t.y. nuo 207,0V iki 243,8 V. Po 2009 metų elektros tinklo įtampa didinama iki vardinės 230 V reikšmės ir nustatomos leistinos nuo -10% iki +10% darbo įtampos ribos, tai yra nuo 207 V iki 253 V.

2. Tiekiamos šilumos energijos tikrinami šilumos temperatūros (°C) ir slėgio (Pa) kokybės parametrai, kurie nustatomi:

2.1. šilumos šaltinyje atleidimo kolektoriuje pagal temperatūrinį ir pjezometro grafikus (Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklių punktai 641, 642, 665,666; Žin., 2002, Nr.6-252);

2.2. pas vartotojus statinio šilumos punkto įvade, nuosavybės ar eksploataavimo atsakomybės riboje arba apskaitos taške sutartyje ar kituose dokumentuose nurodytus šilumnešio parametrus (Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės punktas 26: Žin., 2000, Nr.6-168);

2.3. karšto vandens temperatūra pas vartotoją vandens paėmimo vietose turi būti ne mažesnė kaip 50°C, o atvirose sistemose – ne mažesnė kaip 60°C (Statybos normos ir taisyklės SNiT 2.04.01-85 “Pastatų vidaus vandentiekis ir kanalizacija” 2.2 punktas (Informaciniai pranešimai, 2000 Nr.8-106).

3. Vartotojams tiekiamų gamtinių dujų kokybės reikalavimai išdėstyti Gamtinių dujų perdavimo, paskirstymo, laikymo ir tiekimo taisyklėse (Žin., 2002, Nr.15-598).

3.1. Pagrindiniai gamtinių dujų kontroliuojami parametrai:

3.1.1. žemutinė dujų degimo šilumos vertė, esant norminėms sąlygoms, turi būti ne mažesnė kaip 7600 kcal/m³ (31,8 MJ/m³);

3.1.2. mechaninių priemaišų masė 1 m³ dujų neturi viršyti 0,001 g;

3.1.3. dujų drėgnumo rasos taškas neturi būti aukštesnis už dujų temperatūrą;

3.1.4. skystos fazės vandens ir angliavandenilių kiekis dujose neleistinas;

3.1.5. dujų temperatūra turi būti ne žemesnė už -15°C ir ne aukštesnė už +50°C.

4. Suskystintų angliavandenilinių dujų skirtų automobiliams ir kitų naftos produktų kokybę kontroliuoja ir priima atitinkamus sprendimus Valstybinė ne maisto produktų inspekcija prie Ūkio ministerijos pagal savo kompetenciją.

5. VEI pareigūnai planinių patikrinimų metu tikrina kaip įmonės prisilaiko gaminamos, perduodamos, skirstomos, parduodamos energijos nustatytą kokybės reikalavimų.

6. Tikrinant vartotojų skundus, pareiškimus dėl jiems tiekiamos energijos kokybės, išsiaiškinami pareiškėjo išdėstytų kokybės reikalavimų pažeidimai ir VEI pareigūnas raštu atsako pareiškėjui.

7. Jei vartotojui tiekiamą energiją neatitinka nustatytų kokybės reikalavimų VEI pareigūnas pareikalauja iš gamintojo ar tiekėjo pašalinti šio neatitikimo priežastis ir tiekti nustatytų norminiais teisės aktais parametru energiją.

8. Visus pastebėtus galiojančiais norminiais teisės aktais nustatytų reikalavimų dėl gaminamos, perduodamos, skirstomos ar parduodamos energijos kokybės ar vykdant jos matavimų pažeidimų bei dėl neatliekamų arba nekokybiškai atliekamų energijos kontroliuojamų parametru matavimų trūkumų, VEI pareigūnas surašo privalomame vykdyti nurodyme ir pasirašytinai įteikia įmonės vadovui ar jo įgaliotam asmeniui, kuris nustatytais terminais informuoja VEI apie pažeidimų pašalinimą. Esant reikalui surašomas ATPK protokolai.

9. Ginčus dėl tiekiamos energijos kokybės tarp tiekėjo ir vartotojo ne teisme tvarka sprendžia VEI sutinkamai su “Išankstine skundų nagrinėjimo ne teisme tvarka dėl energetikos objektų, įmonių įrenginių ir apskaitos priemonių gedimų, eksploataavimo, energijos kokybės reikalavimų, energijos apskaitos ir mokėjimo už suvartotą energiją pažeidimų, avarių, energijos tiekimo nutraukimo, sustabdymo ar ribojimo” (Žin., 2002, Nr.115-5185; VEI informacinis leidinys “Energetikos priežiūra”, 2002, Nr. 41(8).